

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Διδακτική της Λογοτεχνίας στην Προσχολική Εκπαίδευση

Εισαγωγή στον Γραμματισμό – Πρακτικές Ασκήσεις

Αγγελική Γιαννικοπούλου

Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική
Ηλικία (ΤΕΑΠΗ)

Αναγνωστικοί Περίπατοι στη Ρόδο

Εισαγωγή (1/2)

Σε μια γραμματοκρατούμενη κοινωνία, όπως η δική μας, δεν υπάρχουν συμβάντα χωρίς αναγνωστικές διαστάσεις.

Κάθε σχολικός περίπατος μπορεί να αποτελέσει μια ευκαιρία για να αποκτήσουν τα παιδιά του Νηπιαγωγείου αναγνωστικές γνώσεις και εμπειρίες.

Έτσι, όταν η νηπιαγωγός οργανώνει μια επίσκεψη οφείλει να συνυπολογίζει και τις αναγνωστικές δυνατότητες που προσφέρει.

Εισαγωγή (2/2)

Οργανώνοντας την επίσκεψη η νηπιαγωγός θα πρέπει να προσέχει ώστε:

- Να απομονώνει ένα μόνο αναγνωστικό στόχο και να αφιερώνει τις προσπάθειές της σε αυτόν. Αλλιώς υπάρχει κίνδυνος τα παιδιά να 'χαθούν' μέσα στον κυκεώνα των ερεθισμάτων.
- Να έρχονται τα παιδιά σε επαφή με αυθεντικό αναγνωστικό υλικό.
- Να επιδιώκει την επίτευξη του αναγνωστικού στόχου Πριν την επίσκεψη, Κατά τη διάρκεια και Μετά την επιστροφή στο σχολείο.

Επίσκεψη στον ΕΟΤ

- Τα παιδιά θα αποκτήσουν γνώσεις για τα κειμενικά χαρακτηριστικά του χάρτη.
- Παράλληλα θα μάθουν να διαβάζουν κάποιες λέξεις, π.χ. Ρόδος.

ΠΩΣ;

«Ανακαλύπτοντας τη Ρόδο στον χάρτη της Ελλάδας»

Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με χάρτες της Ελλάδας (πολιτικό, γεωφυσικό, παραγωγικό) και συζητούν τις συμβάσεις τους (π.χ. καφέ χρώμα για τα βουνά, πράσινο για τις πεδιάδες).

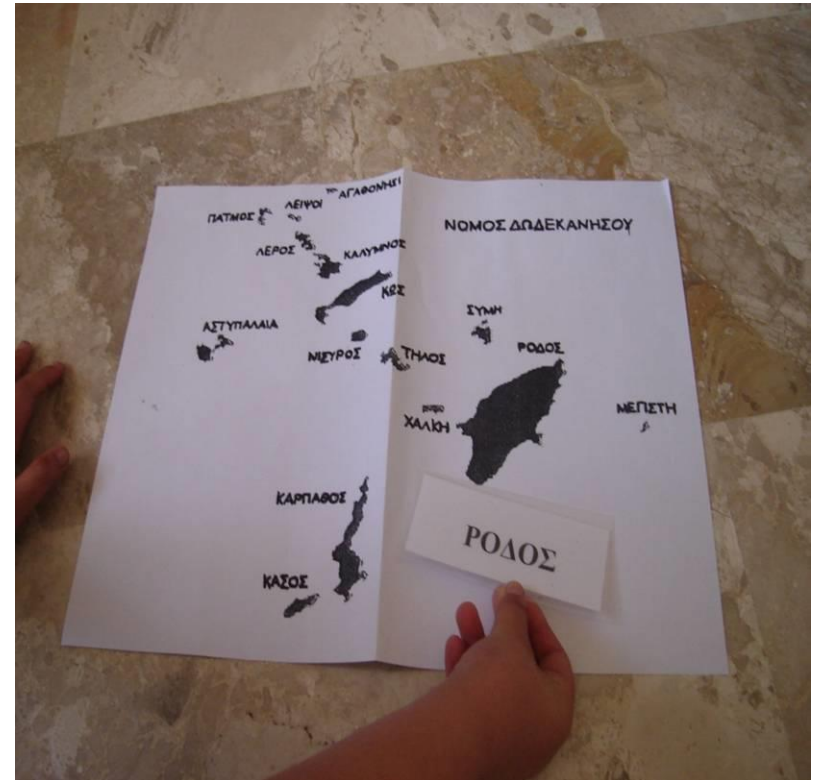
Ανακαλύπτουν τη Ρόδο, από το σχήμα και το όνομά της, ακόμη και όταν δε 'χωρά' και μετακινείται προς τα αριστερά.

«Η Ρόδος στα Δωδεκάνησα»

Τα παιδιά μιλούν για τα
Δωδεκάνησα.

Ανακαλύπτουν το νησί της
Ρόδου στο χάρτη της
Δωδεκανήσου.

«Φύλλο εργασίας»

Οι γνώσεις τους ελέγχονται όταν σε φύλλο εργασίας, αναγνωρίσουν τη Ρόδο και της δώσουν το χρώμα που ονειρεύονται για αυτήν.

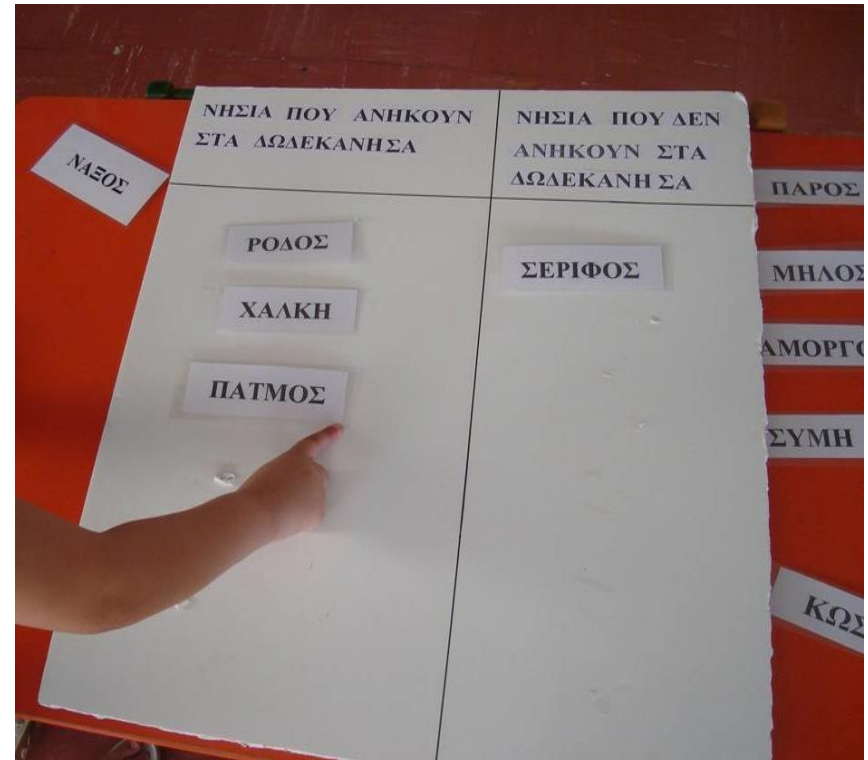
«Αυτό το νησί ανήκει στα Δωδεκάνησα;» (1/2)

Σε έναν πίνακα χωρισμένο στα δύο, δημιουργούνται δυο στήλες: ΝΗΣΙΑ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ, ΝΗΣΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ. Επιπλέον υπάρχει μια σειρά από κινητές καρτέλες, που κολλάνε με κριτς κρατς πάνω στον πίνακα, με τα ονόματα των νησιών.

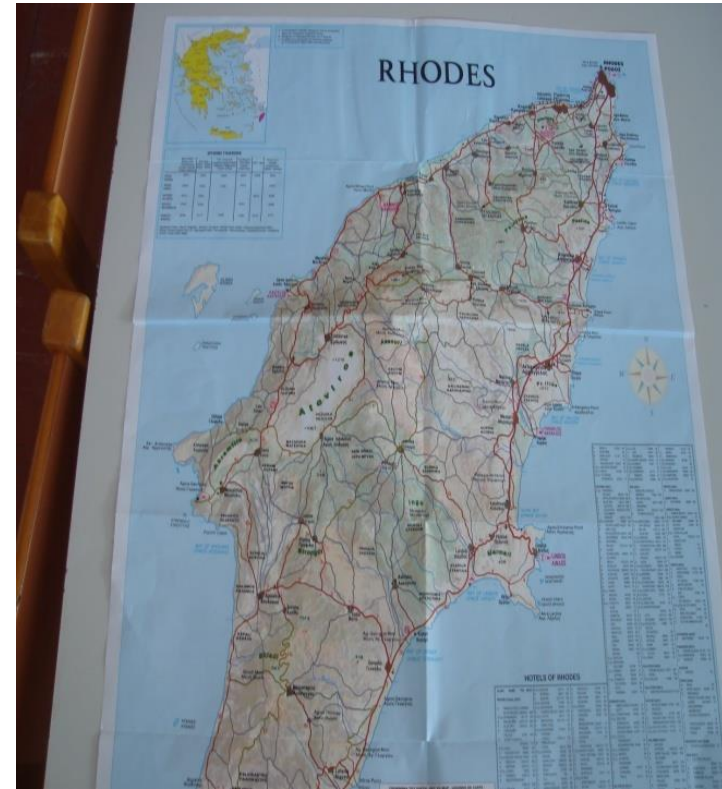
«Αυτό το νησί ανήκει στα Δωδεκάνησα;» (2/2)

Τα παιδιά συμβουλεύονται τον χάρτη των Δωδεκανήσων και στερεώνουν στην πρώτη στήλη τα ονόματα των νησιών που ανήκουν σ' αυτά. Όλα τα υπόλοιπα τοποθετούνται στην άλλη στήλη.

«Η πόλη της Ρόδου» (1/2)

Τα παιδιά παρατηρούν τον χάρτη της Ρόδου και ανακαλύπτουν την πόλη της Ρόδου σε αυτόν. Ακριβώς πάνω στη 'μύτη'.

«Η πόλη της Ρόδου» (2/2)

Σε ένα περίγραμμα του νησιού, που ενδεχομένως μπορεί να κοπεί από τα ίδια τα παιδιά, με τη βοήθεια της νηπιαγωγού, σημειώνουν το τμήμα που καταλαμβάνει η πόλη της Ρόδου στη συνολική έκταση του νησιού.

«Τα κάστρα της Ρόδου» (1/2)

Στη Ρόδο υπάρχουν πολλά κάστρα που αξίζει να τα επισκεφτείς. Στα παιδιά δίνονται κάρτες με τη φωτογραφία και το όνομα του κάστρου. Τα βλέπουν και συζητούν για αυτά.

«Τα κάστρα της Ρόδου» (2/2)

Στη συνέχεια σε ένα χάρτη της Ρόδου, όπου υπάρχουν σημειωμένα μόνο τα ονόματα των κάστρων, τα παιδιά τα τοποθετούν σωστά, συνειδητοποιούν πού βρίσκονται και αποφασίζουν σε ποιο θα πάνε.

«Από πού κατάγεσαι;»

Στο χάρτη της Ρόδου τα παιδιά θα βρουν και τον τόπο καταγωγής τους.

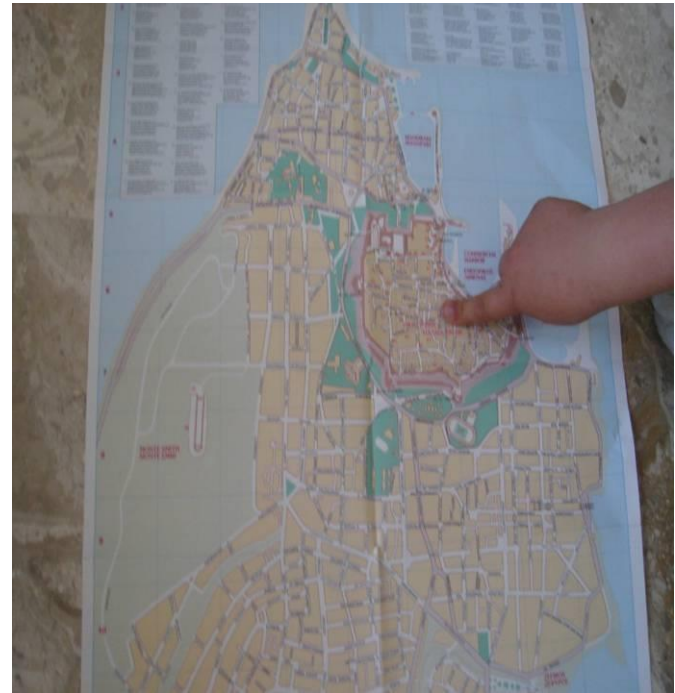
Παίρνουν μια καρτέλα με το όνομα της περιοχής τους και προσπαθούν να την ανακαλύψουν στο χάρτη.

Προσοχή: Οι καρτέλες τους πρέπει να είναι γραμμένες όπως ακριβώς η αντίστοιχη περιοχή στο χάρτη.

«Πού είναι;» (1/3)

Τα παιδιά παρατηρούν το χάρτη της πόλης της Ρόδου και συζητούν για τις δικές του συμβάσεις.

«Πού είναι;» (2/3)

Στη συνέχεια τους δίνεται ο χάρτης της Παλιάς Πόλης και τους ζητείται να την ανακαλύψουν σε ένα μεγαλύτερο που περιλαμβάνει όλη την πόλη της Ρόδου. Την εντοπίζουν όχι μόνο από το σχήμα, αλλά και διαβάζοντας: ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ.

«Πού είναι;» (3/3)

Μια φωτογραφία θα βοηθήσει να κατανοήσουν την ομοιότητα ανάμεσα στην πραγματικότητα και το χάρτη.

«Πού το λέει;» (1/2)

Ένας τρόπος για να ελέγξει η νηπιαγωγός αν τα παιδιά έμαθαν τη λέξη «Ρόδος», είναι να τους ζητηθεί να τη βρουν, χωρίς καμιά βοήθεια, σε ένα από τα φυλλάδια του ΕΟΤ που έφεραν μαζί τους στο σχολείο.

Η νηπιαγωγός τα πληροφορεί ότι στο κείμενο που τους δίνεται η λέξη «Ρόδος» αναφέρεται τρεις φορές. Τους ζητά να την βρουν και να την κυκλώσουν.

Η Ρόδος είναι το μεγαλύτερο νησί των Δωδεκανήσων και αποτελεί σημαντικό περιφερειακό κέντρο χάρη στη γεωγραφική της θέση, το κλίμα της και τις φυσικές καλλονές της. Επιπλέον, τις τελευταίες δεκαετίες έχει αναδειχθεί σ' έναν από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς της Μεσογείου.

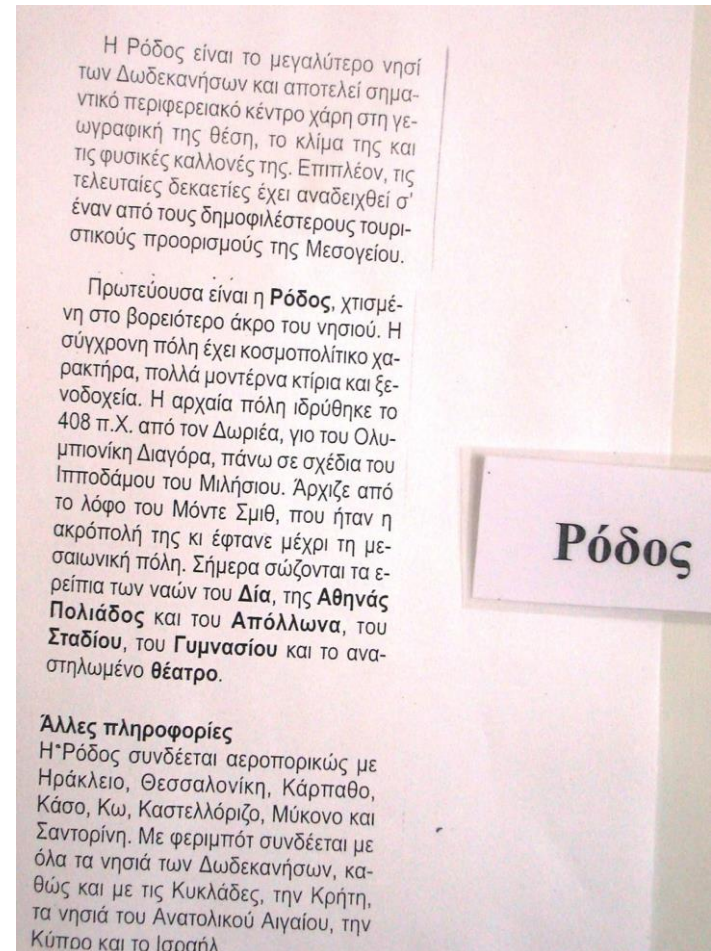
Πρωτεύουσα είναι η **Ρόδος**, χτισμένη στο βορειότερο άκρο του νησιού. Η σύγχρονη πόλη έχει κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, πολλά μοντέρνα κτίρια και ξενοδοχεία. Η αρχαία πόλη ιδρύθηκε το 408 π.Χ. από τον Δωριέα, γιο του Ολυμπιονίκη Διαγόρα, πάνω σε σχέδια του Ιπποδάμου του Μιλήσιου. Αρχίζει από το λόφο του Μόντε Σμιθ, που ήταν η ακρόπολη της κι έφτανε μέχρι τη μεσαιωνική πόλη. Σήμερα σώζονται τα ερείπια των ναών του **Δία**, της **Αθηνάς Πολιάδος** και του **Απόλλωνα**, του **Σταδίου**, του **Γυμνασίου** και το αναστηλωμένο **θέατρο**.

Άλλες πληροφορίες
Η Ρόδος συνδέεται αεροπορικά με Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Κάρπαθο, Κάσο, Κω, Καστελλόριζο, Μύκονο και Σαντορίνη. Με φεριμπότ συνδέεται με όλα τα νησιά των Δωδεκανήσων, καθώς και με τις Κυκλάδες, την Κρήτη, τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, την Κύπρο και το Ισραήλ.

«Πού το λέει;» (2/2)

Αργότερα, με τη βοήθεια μιας κινητής καρτέλας που αναγράφει τη λέξη, ελέγχουν, αρχικά μόνα τους και μετά συζητούν με τη νηπιαγωγό, τις απαντήσεις τους

«Βάλ' τους στη σειρά» (1/2)

Τα παιδιά παρατηρούν τους χάρτες: παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, της Ελλάδας, της Ρόδου και τον χάρτη της πόλης της Ρόδου.

«Βάλ' τους στη σειρά» (2/2)

Τους ζητείται να τους βάλουν στη σειρά από το μικρότερο προς το μεγαλύτερο, ανακαλύπτοντας κάθε φορά το προηγούμενο στοιχείο στον ευρύτερο χάρτη. Την πόλη της Ρόδου στο χάρτη του νησιού, το νησί στην Ελλάδα, την Ελλάδα στην Ευρώπη, την Ευρώπη στον κόσμο.

Επίσκεψη στο ΝΟΡ

- Τα παιδιά θα γνωρίσουν τα αρκτικόλεξα.
- Παράλληλα θα μάθουν κάποια κεφαλαία γράμματα.

ΠΩΣ;

«Ναυτικός όμιλος» (1/2)

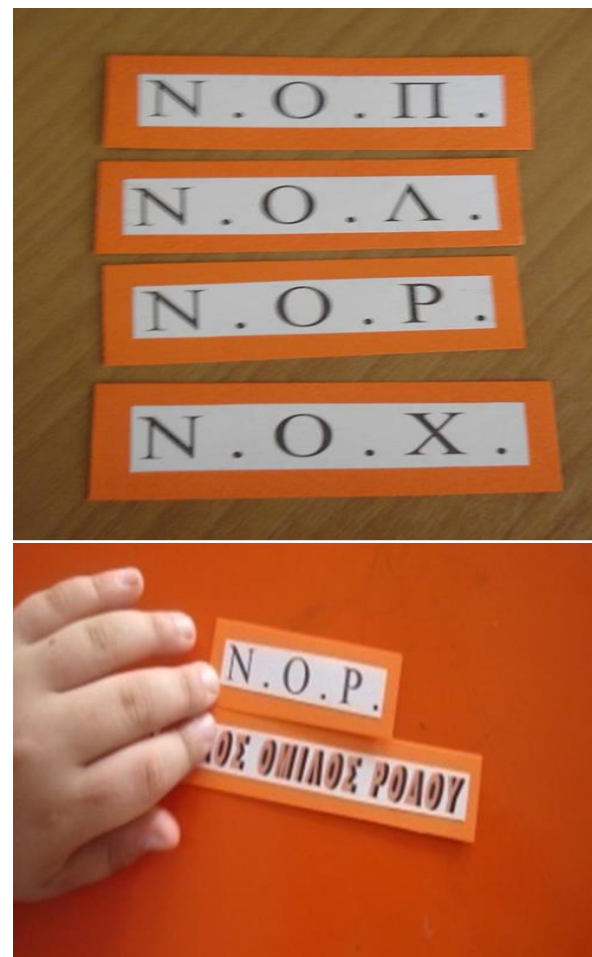
Τα παιδιά του Νηπιαγωγείου παρατηρούν τις σημαίες διαφόρων ναυτικών ομίλων.

Η νηπιαγωγός τους εξηγεί τον τρόπο που δημιουργούνται τα αρκτικόλεξα

«Ναυτικός όμιλος» (2/2)

Στη συνέχεια τα παιδιά καλούνται να προσπαθήσουν να αντιστοιχίσουν κάποια από τα αρκτικόλεξα με τις πλήρεις λέξεις.

«Φύλλο εργασίας 2»

Αντιστοίχισε τα αρχικά με τα κατάλληλα ονόματα των ομίλων.

N . O . Λ .

ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΡΟΔΟΥ

N . O . X .

ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΛΑΡΝΑΚΟΣ

N . O . Π .

ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΙΟΥ

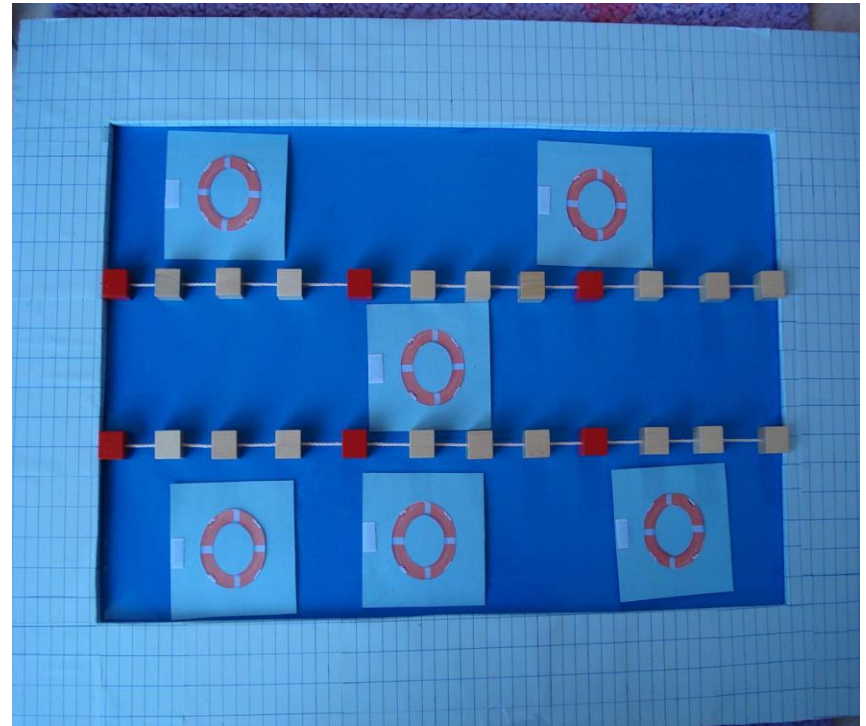
N . O . Ρ .

ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΑΡΟΥ

«Το μέμο των ομίλων» (1/2)

Για να καταλάβουν τα παιδιά το 'μηχανισμό' των αρκτικόλεξων και να κατανοήσουν ότι εκείνα των Ναυτικών Ομίλων διαφέρουν μόνο στο τρίτο γράμμα, θα παίξουν το ΜΕΜΟ των Ομίλων.

«Το μέμο των ομίλων» (2/2)

Ανεξάρτητα από την πολυπλοκότητα της 'κατασκευής', ο κάθε παίχτης σηκώνει δύο από τις ανάποδα βαλμένες κάρτες. Αν είναι ο ίδιος Ναυτικός Όμιλος, τις κρατά και τις δύο. Κερδίζει όποιος συγκεντρώσει τις περισσότερες.

«N.O.K.» (1/2)

Τα παιδιά του παραθαλάσσιου Νηπιαγωγείου Κρεμαστής δημιουργούν το δικό τους Ναυτικό Όμιλο, το δικό του αρκτικόλεξο και τη δική του σημαία.

«Ν.Ο.Κ.» (2/2)

- Από την καρτέλα με το όνομα του Νηπιαγωγείου τους, βρίσκουν και απομονώνουν το όνομα της πόλης τους.
- Από την καρτέλα *Ναυτικός Όμιλος Ρόδου* βρίσκουν πού γράφει «Ναυτικός Όμιλος».
- Αποφασίζουν ότι ο δικός τους όμιλος θα λέγεται *Ναυτικός Όμιλος Κρεμαστής (Ν.Ο.Κ)*.
- Σχεδιάζουν το έμβλημά του.

«Φύλλο εργασίας 3»

Αντιστοιχίσε με προσοχή τα ονόματα με τις σημαίες των ομίλων.

ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΠΑΡΟΥ

ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΡΟΔΟΥ

ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΠΑΡΟΥ

ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΡΟΔΟΥ

ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΧΙΟΥ

ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΛΑΡΝΑΚΟΣ

«Ποιο είναι ποιο;» (1/2)

Το παιχνίδι αποτελεί μια διεύρυνση προς άλλα αρκτικόλεξα. Δημιουργείται ένας πίνακας που στην αριστερή του στήλη αναγράφονται οι πλήρεις ονομασίες και στη δεξιά τα αρκτικόλεξα. Μόνο που τα δεύτερα υπάρχουν σε κινητές καρτέλες στερεωμένες με κριτσ κρατς.

«Ποιο είναι ποιο;» (2/2)

Αφού τα παιδιά συζητήσουν για αυτά, η δεύτερη στήλη απομακρύνεται και οι κάρτες ανακατεύονται. Τα παιδιά καλούνται να ξαναβάλουν τις καρτέλες στη θέση τους.

«Ντόμινο αρκτικόλεξων» (1/2)

Οι καρτέλες του Ντόμινο διαιρούνται σε δύο τμήματα. Στη μια μεριά υπάρχει ένα αρκτικόλεξο και στην άλλη η πλήρης αναγραφή της ονομασίας κάποιου άλλου.

«Ντόμινο αρκτικόλεξων» (2/2)

Το παιδί καλείται να αντιστοιχίσει τις σωστές λέξεις με τα αρκτικόλεξά τους, και αντίστροφα.

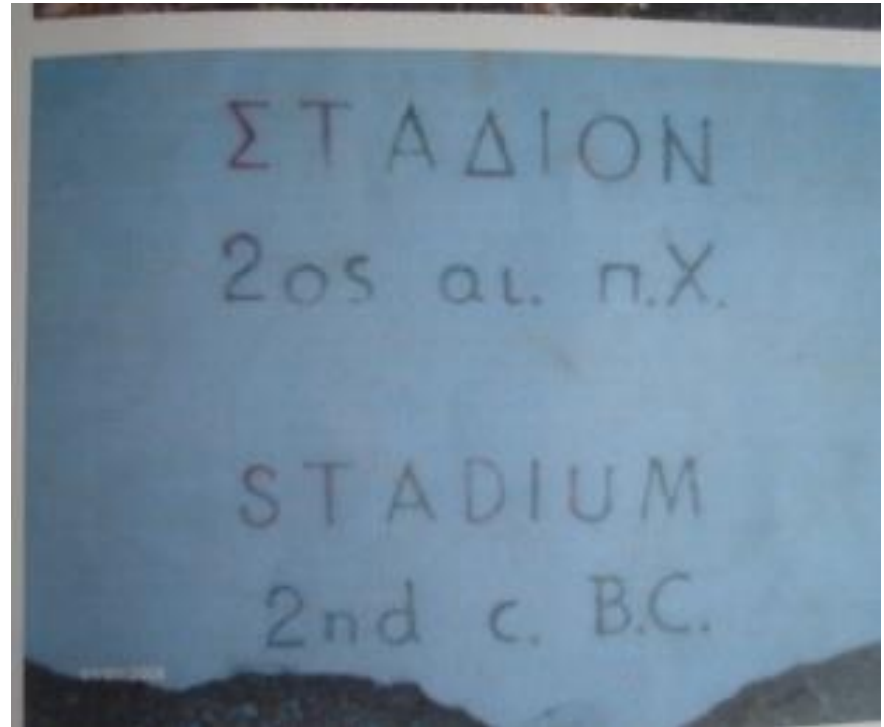
Επίσκεψη στο Αρχαίο Στάδιο (1/2)

- Τα παιδιά θα μάθουν να διαβάζουν και θα κατανοήσουν την έννοια π.Χ. και μ.Χ. **ΠΩΣ;**

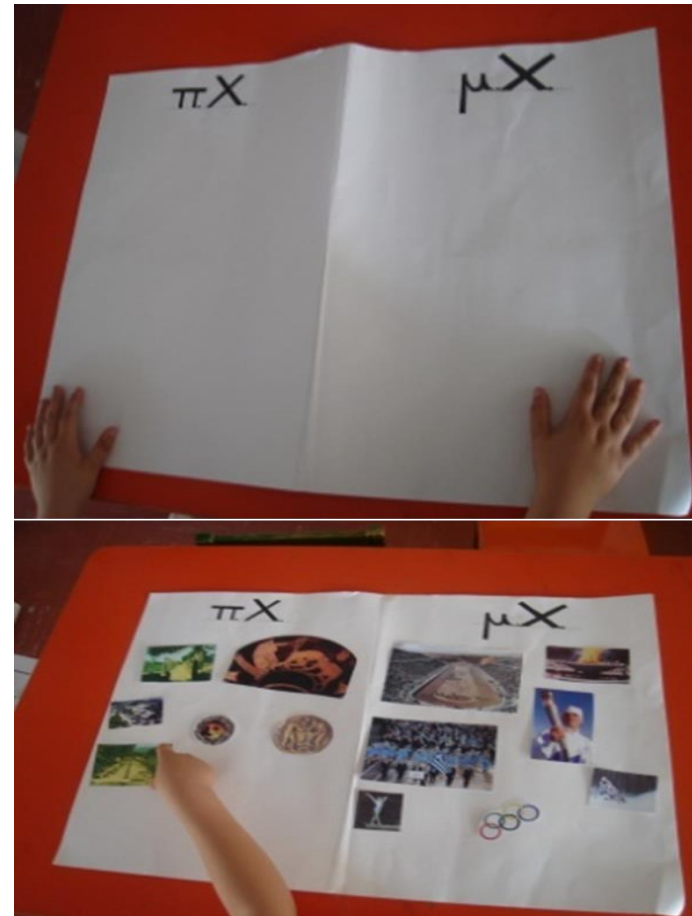
Επίσκεψη στο Αρχαίο Στάδιο (2/2)

Όλα ξεκινούν από την πραγματική επιγραφή στο Αρχαίο Στάδιο.

«Παλιοί και νέοι»

Από ένα σωρό εικόνων με αθλήματα διαφορετικών εποχών τα παιδιά καλούνται να διαχωρίσουν τα σύγχρονα από τα αρχαία. Σε ένα χαρτόνι χωρισμένο στα δύο, αριστερά π.Χ. δεξιά μ.Χ., τα παιδιά καλούνται να κολλήσουν τις εικόνες στο αντίστοιχο μέρος.

«Τρέξε τρέξε αθλητή» (1/5)

Ένα κυκλικό στάδιο έχει κατασκευαστεί από χαρτόνι. Στις «πέτρες» του αρχαίου σταδίου τοποθετούνται οι ενδείξεις π.Χ και μ.Χ. Δυο αθλητές περιμένουν στην αφετηρία.

«Τρέξε τρέξε αθλητή» (2/5)

Με τη βοήθεια ενός ζαριού οι δρομείς-πιόνια ξεκινούν τη διαδρομή τους. Τα παιδιά παίρνουν από 5 καρτέλες το καθένα με φωτογραφίες αθλητών από την αρχαιότητα και τη σημερινή εποχή.

«Τρέξε τρέξε αθλητή» (3/5)

Όταν το πιόνι πέσει στην ένδειξη π.Χ. ή μ.Χ., το παιδί-παίχτης πρέπει να ρίξει την αντίστοιχη κάρτα.

Νικητής είναι αυτός που θα 'ξεφορτωθεί' πρώτος όλες του τις κάρτες.

«Τρέξε τρέξε αθλητή» (4/5)

Και μια παραλλαγή:

- Οι «πέτρες» φιλοξενούν τις φωτογραφίες των αθλημάτων και τα παιδιά κρατούν καρτέλες με π.Χ. και μ. Χ.

«Τρέξε τρέξε αθλητή» (5/5)

- Το πιόνι πατάει σε μια εικόνα και το παιδί πρέπει να ρίξει την κάρτα με το μ. Χ. ή π.Χ. αναλόγως.
- Νικητής είναι και πάλι αυτός που θα ρίξει κάτω πρώτος όλες του τις κάρτες.

«Φύλλο εργασίας 4»

Να αντιστοιχήσετε τις εικόνες με τις σωστές συντομογραφίες.

μ.Χ.

π.Χ.

π.Χ.

μ.Χ.

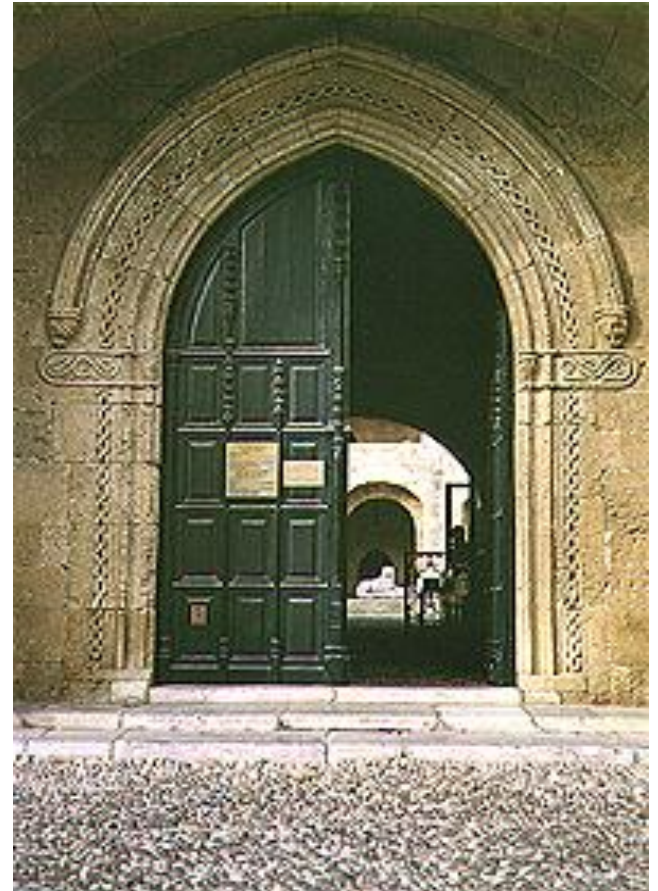

Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο

- Τα παιδιά θα έρθουν σε επαφή με τον ιδιαίτερο τρόπο γραφής των αρχαιοελληνικών γραμμάτων.

ΠΩΣ;

[1]

«Οι μικροί αρχαιολόγοι» (1/5)

Μέσα σε ένα τελάρο με χώμα έχουν τοποθετηθεί διάφορα 'ευρήματα'.

Τα παιδιά σκάβοντας με τα χέρια, τα βρίσκουν.

«Οι μικροί αρχαιολόγοι» (2/5)

Τα ταξινομούν με τη βοήθεια χαρτιών, όπου υπάρχει η σχετική εικόνα και η αντίστοιχη λέξη (π.χ. Οβίδες, Άγαλμα).

«Οι μικροί αρχαιολόγοι» (3/5)

Στη συνέχεια βλέπουν έναν πίνακα με τα 'γωνιώδη' γράμματα των αρχαίων Ελλήνων και συζητούν για αυτά, συγκρίνοντάς τα με τα σημερινά.

«Οι μικροί αρχαιολόγοι» (4/5)

Καλούνται να αντιστοιχήσουν τις κάρτες που είναι γραμμένες με τα 'γωνιώδη' γράμματα των αρχαίων Ελλήνων με επιγραφές γραμμένες με το σημερινό αλφάβητο

«Οι μικροί αρχαιολόγοι» (5/5)

Πάνω σε ένα κομμάτι
πηλό γράφουν με
οδοντογλυφίδα το όνομά
τους στα 'αρχαία
ελληνικά'.

«Φύλλο εργασίας 5»

Τα παιδιά καλούνται να αντιστοιχίσουν τις νεοελληνικές επιγραφές με τις αντίστοιχες αρχαιοελληνικές.

ΑΓΑΛΜΑ

ΠΙΑΤΟ

ΑΜΦΟΡΕΑΣ

ΑΓΑΛΜΑ

ΠΙΑΤΟ

ΑΜΦΟΡΕΑΣ

Επίσκεψη στο Εθνικό Θέατρο

- Τα παιδιά ανακαλύπτουν κάποια από τα μυστικά της γραμματοσειράς.

ΠΩΣ;

«Κολλάζ γραμμάτων» (1/2)

Τα παιδιά παρατηρούν τις αφίσες που παίρνουν από το θέατρο και συζητούν για τους διαφορετικούς τρόπους (π.χ. σχήμα, χρώμα, πάχος γραμμής) με τους οποίους γράφονται τα ίδια γράμματα.

«Κολλάζ γραμμάτων» (2/2)

Στη συνέχεια επιλέγουν ένα γράμμα, π.χ. Μ, και δημιουργούν κόβοντας και κολλώντας λέξεις που αρχίζουν από αυτό ένα πρωτότυπο κολλάζ διαφορετικών εκδοχών του.

«Τράπουλα από αφίσες» (1/2)

Από τις διάφορες αφίσες τα παιδιά επιλέγουν και κόβουν 'ωραίες στην όψη' λέξεις. Για αυτές δημιουργείται και μια άλλη, 'επίσημη' εκδοχή τους στον υπολογιστή. Και τις δύο τις κολλούν σε ισάριθμες, ίδιες κάρτες.

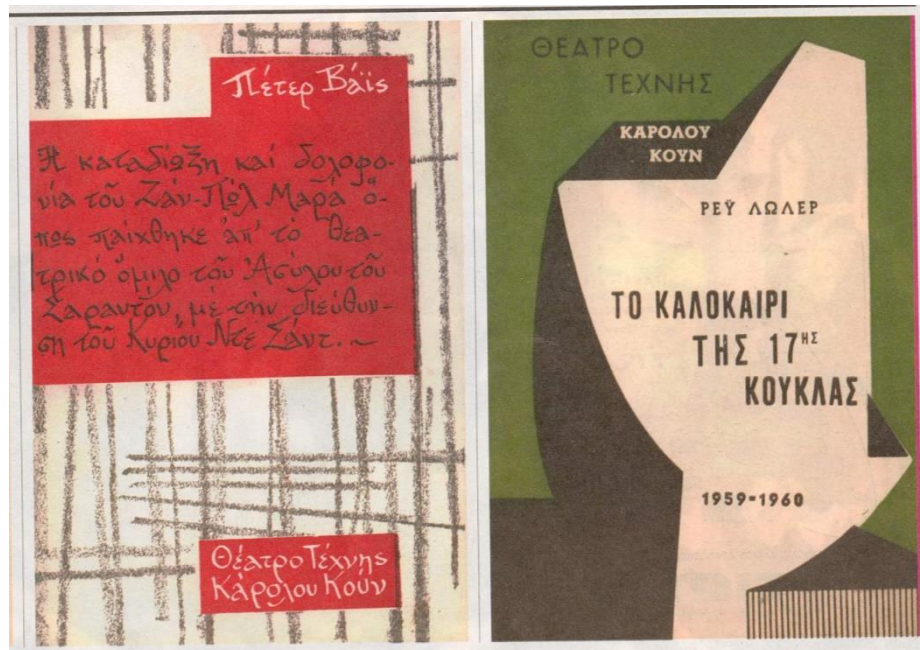
«Τράπουλα από αφίσες» (2/2)

Αφού συγκεντρωθούν αρκετές τα παιδιά σε ένα υποτυπώδες παιχνίδι ξερής μοιράζονται από 5 κάρτες το καθένα. Παίρνουν το σωρό από τις κάρτες ή κάνουν ξερή μόνο όταν βρουν το ζευγάρι της κάρτας που κρατούν.

«Το Θέατρο Τέχνης»

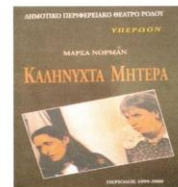
Από μια σειρά αφισών του Θεάτρου Τέχνης του Καρόλου Κουν, γραμμένες με διαφορετικές γραμματοσειρές, τα παιδιά προσπαθούν να διαβάσουν: Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν, αλλά και ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΡΟΛΟΥ ΚΟΥΝ.

«Φύλλο εργασίας 6»

Μια άσκηση αντιστοίχισης ανάμεσα στην ιδιαίτερη γραμματοσειρά της αφίσας και μια άλλη 'ουδέτερη' βοηθά τα μικρά παιδιά να κατανοήσουν ότι το μήνυμα μπορεί να είναι ίδιο ακόμη και όταν ο τρόπος σχεδιασμού των γραμμάτων αλλάζει.

Αντιστοίχισε τους τίτλους των παραστάσεων της δεύτερης στήλης βλέποντας τις αφίσες της πρώτης στήλης.

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ ΜΗΤΕΡΑ

ΤΟ ΦΙΝΤΑΝΑΚΙ

Επίσκεψη στο Ενυδρείο

- Τα παιδιά ευαισθητοποιούνται στην παρουσία δύο αλφabethτων.

ΠΩΣ;

«Ο φωτογράφος της τάξης» (1/2)

Κατά την επίσκεψή τους στο Ενυδρείο κάποιο από τα παιδιά οπλισμένο με μια φωτογραφική μηχανή πρέπει να φωτογραφίσει όλες τις ταμπέλες που, εκτός από ελληνικά, είναι γραμμένες και στα αγγλικά.

«Ο φωτογράφος της τάξης» (2/2)

Συζητούν μεταξύ τους, αλλά πριν εξουσιοδοτήσουν το φωτογράφο ελέγχουν τις προτάσεις τους με τη βοήθεια της νηπιαγωγού που διαβάζει και μεταφράζει για αυτά. Όταν τυπώσουν τις φωτογραφίες δημιουργούν ένα ιδιαίτερο κολλάζ.

«Κύκλωσέ το» (1/2)

Η νηπιαγωγός εξηγεί στα παιδιά ότι τα ονόματα των ψαριών είναι γραμμένα στα ελληνικά και στα λατινικά (επιστημονική ονομασία).

«Κύκλωσέ το» (2/2)

Αργότερα πάνω σε φωτοτυπίες ψαριών με το όνομά τους γραμμένο στα ελληνικά και τα λατινικά τα παιδιά καλούνται να αναγνωρίσουν και να κυκλώσουν την ελληνική γραφή.

«Ενυδρείο από χαρτί»

Τα παιδιά στο σχολείο φτιάχνουν ένα δικό τους ενυδρείο με χάρτινα ψάρια. Τα ονόματά τους είναι γραμμένα στα ελληνικά και τα λατινικά.

Βόλτα στην παλιά πόλη

- Τα παιδιά μαθαίνουν να διαβάζουν τα αξιοθέατα της Παλιάς Πόλης και να βρίσκουν το δρόμο τους σε αυτήν.

ΠΩΣ;

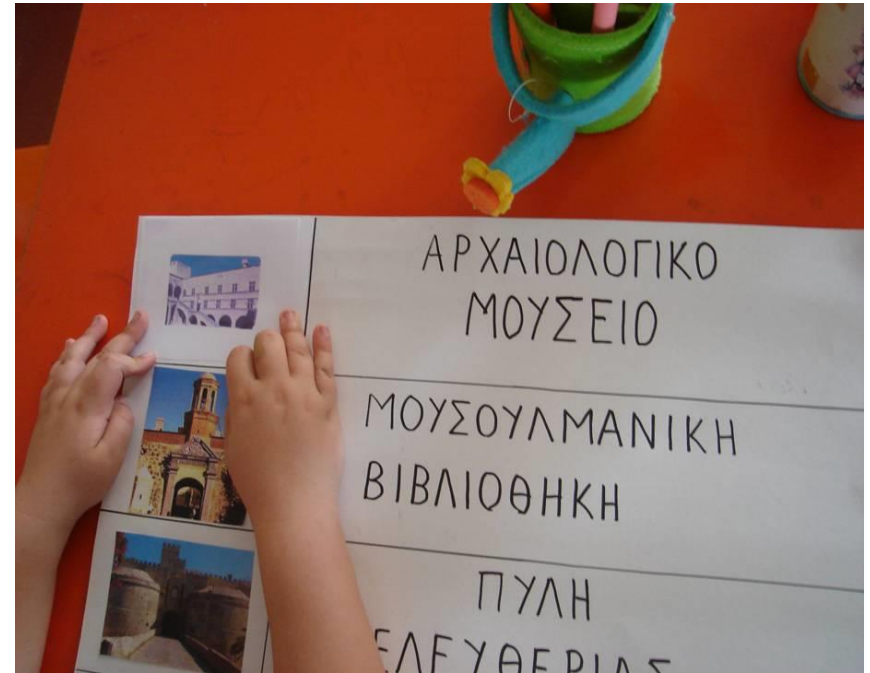
«Τα αξιοθέατα της παλιάς πόλης» (1/2)

Τα παιδιά αποφασίζουν ποια μέρη θέλουν να επισκεφτούν. Συζητούν για καιρό για το καθένα χωριστά, συλλέγοντας στοιχεία και φωτογραφίες και παρατηρώντας τη γραπτή τους ονομασία.

«Τα αξιοθέατα της παλιάς πόλης» (2/2)

Στη συνέχεια δημιουργούν έναν πίνακα αναφοράς: κολλούν μια φωτογραφία και δίπλα την αντίστοιχη λέξη. Όλα γίνονται με τη βοήθεια της νηπιαγωγού.

«Μέσα στην πόλη τα στενά» (1/4)

Το επιτραπέζιο παιχνίδι μοιάζει και παίζεται σαν το γνωστό φιδάκι. Με τη διαφορά ότι υπάρχουν και κουτιά με την ένδειξη ΚΑΡΤΑ.

«Μέσα στην πόλη τα στενά» (2/4)

Αν το πιόνι πέσει πάνω της, ο παίχτης πρέπει να τραβήξει μία κάρτα από το σωρό και να οδηγήσει το πιόνι του στο αξιοθέατο που αναγράφεται σε αυτήν. Σε κάθε περίπτωση ο Πίνακας Αναφοράς θα τον βοηθήσει να διαβάσει.

«Μέσα στην πόλη τα στενά» (3/4)

Το ζάρι έφερε ΚΑΡΤΑ

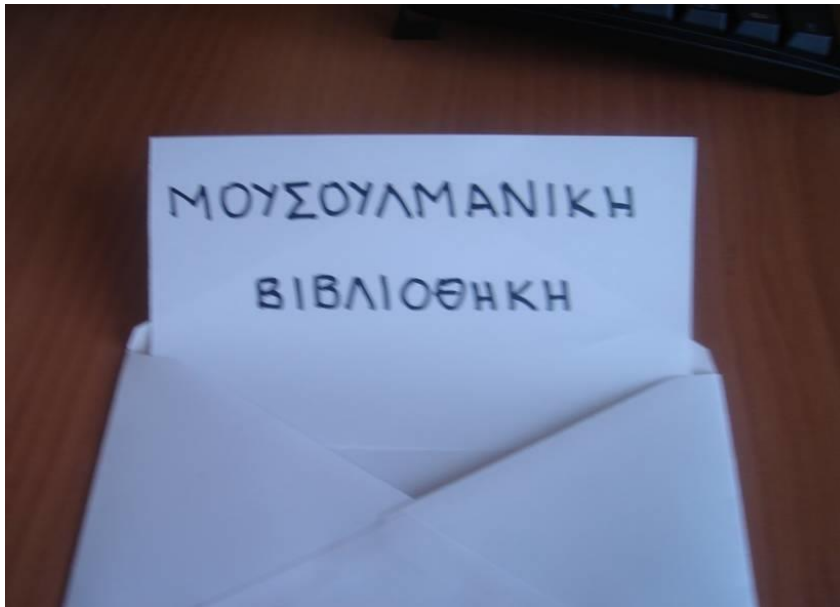

Το παιδί την τραβά

«Μέσα στην πόλη τα στενά» (4/4)

Τη διαβάζει.

Την εκτελεί.

«Το σπασμένο βιβλίο» (1/3)

Το βιβλίο αποτελείται από μια σειρά από κόλλες Α4 δεμένες με σπιδράλ. Αυτές έχουν κοπή στη μέση ώστε το πάνω μέρος τους να κινείται ανεξάρτητα από το κάτω.

«Το σπασμένο βιβλίο» (2/3)

Στο πάνω μέρος υπάρχουν φωτογραφίες από τα διάφορα αξιοθέατα της Παλιάς Πόλης. Στην κάτω μισή σελίδα είναι γραμμένο το όνομα ενός άλλου αξιοθέατου, έτσι ώστε να μην υπάρχει αντιστοιχία ανάμεσα στην εικόνα και τη λέξη.

«Το σπασμένο βιβλίο» (3/3)

Τα παιδιά παίζουν με το βιβλίο. Επιλέγοντας μια εικόνα, πρέπει να βρουν το όνομα του αξιοθέατου ή αντίστροφα. Σε κάθε περίπτωση ο Πίνακας Αναφοράς θα τα βοηθήσει να διαβάσουν.

«Βρίσκεστε εδώ» (1/4)

Τα παιδιά φέρνουν στο σχολείο το χάρτη της Παλιάς Πόλης και σχεδιάζουν την εκδρομή τους. Επιλέγουν τα αξιοθέατα και αποφασίζουν τη διαδρομή που θα ακολουθήσουν.

«Βρίσκεστε εδώ» (2/4)

Επιπλέον εφοδιάζονται με φωτοτυπίες ενός απλοποιημένου χάρτη, με σημειωμένα μόνο τα αξιοθέατα που θέλουν να επισκεφτούν, καθώς και μια κινητή καρτέλα ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ ΕΔΩ. Ο Πίνακας Αναφοράς θα τα βοηθήσει να διαβάσουν.

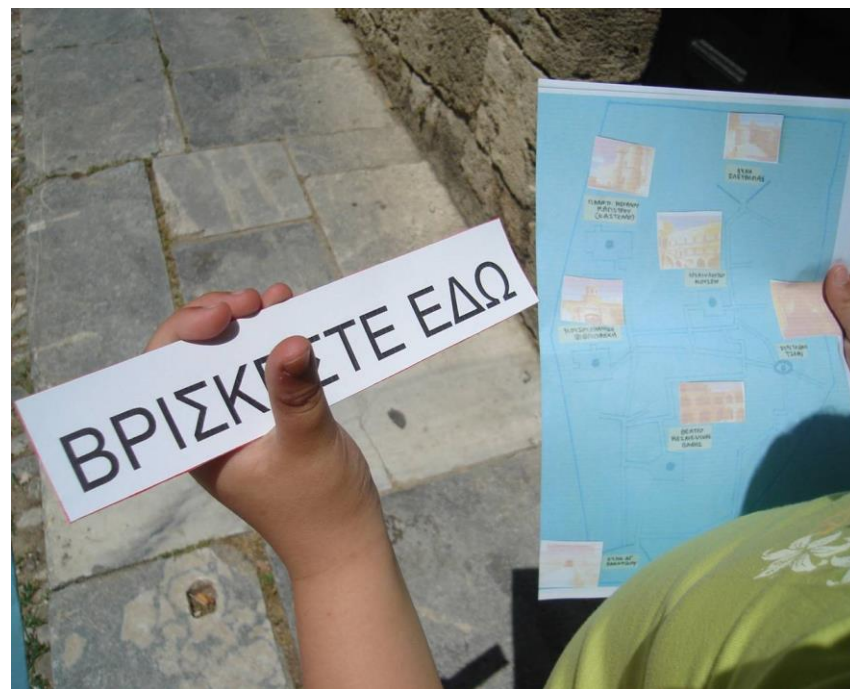
«Βρίσκεστε εδώ» (3/4)

Όταν φτάνουν στην είσοδο της Παλιάς Πόλης παρατηρούν τον αναρτημένο χάρτη και διαβάζουν τη φράση ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ ΕΔΩ.

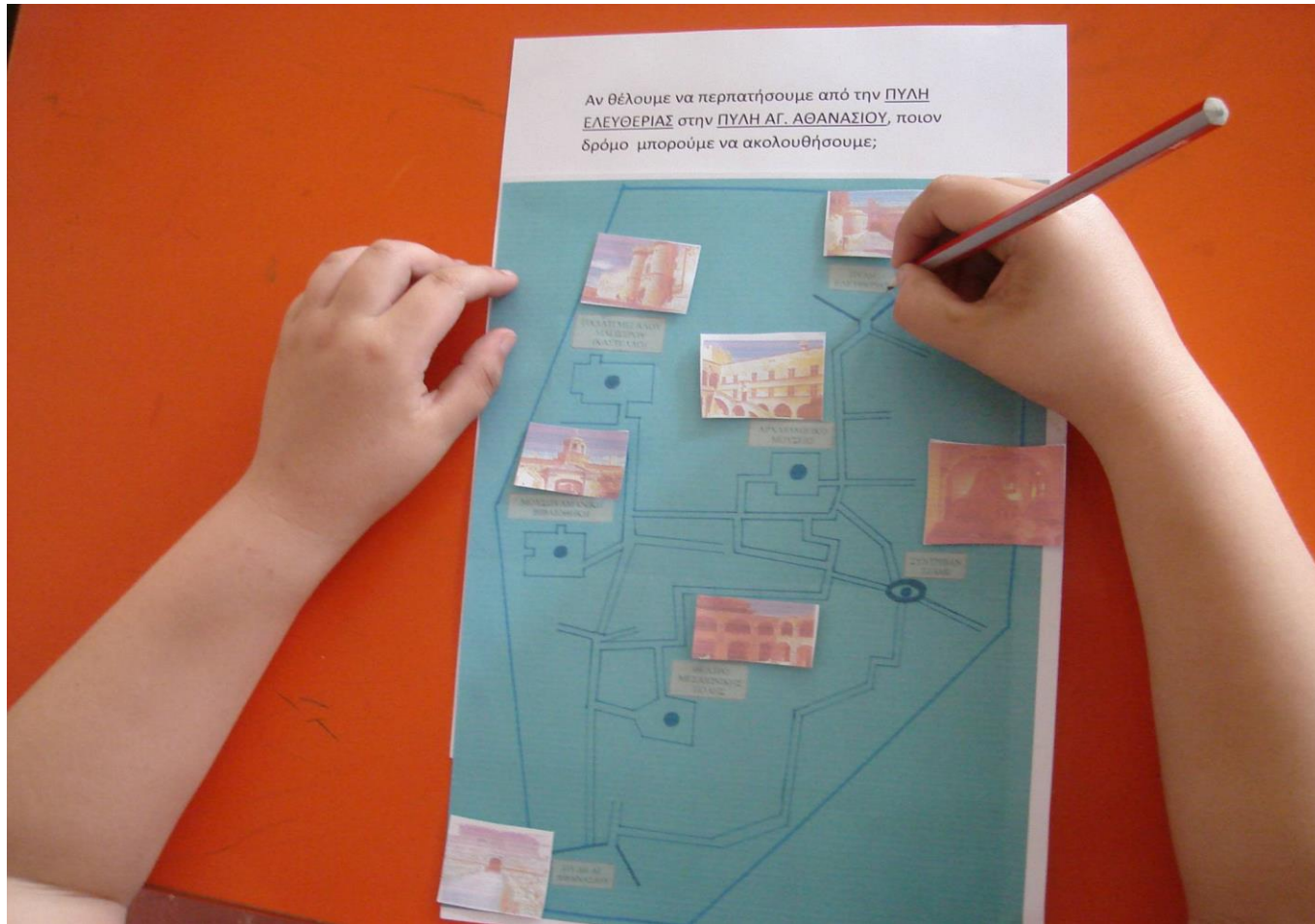

«Βρίσκεστε εδώ» (4/4)

Κοιτώντας το δικό τους χάρτη προσπαθούν να βάλουν το δικό τους ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ ΕΔΩ στη σωστή θέση. Η ταμπέλα αλλάζει θέση πολλές φορές κατά τη διαδρομή.

«Φύλλο εργασίας 7»

Επίσκεψη στο Καστέλο

- Τα παιδιά μαθαίνουν το ΜΗ(Ν).
- Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με έντυπο υλικό, συγκεκριμένα τα εισιτήρια.

ΠΩΣ;

«Ντεντέκτιβ του ΜΗ» (1/3)

Πριν την επίσκεψη δίνεται στα παιδιά μια καρτούλα που στις δύο πλευρές της αναγράφεται η λέξη ΜΗ(N). Τα παιδιά εικάζουν το περιεχόμενό της, αλλά η νηπιαγωγός δεν επιβεβαιώνει. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους πρέπει να ανακαλύψουν όσα περισσότερα ΜΗ μπορούν.

«Ντεντέκτιβ του ΜΗ» (2/3)

Η νηπιαγωγός τα
φωτογραφίζει δύο φορές:
μία μόνο την ταμπέλα με
την αποτροπή και μία την
ταμπέλα στον
περιβάλλοντα χώρο.

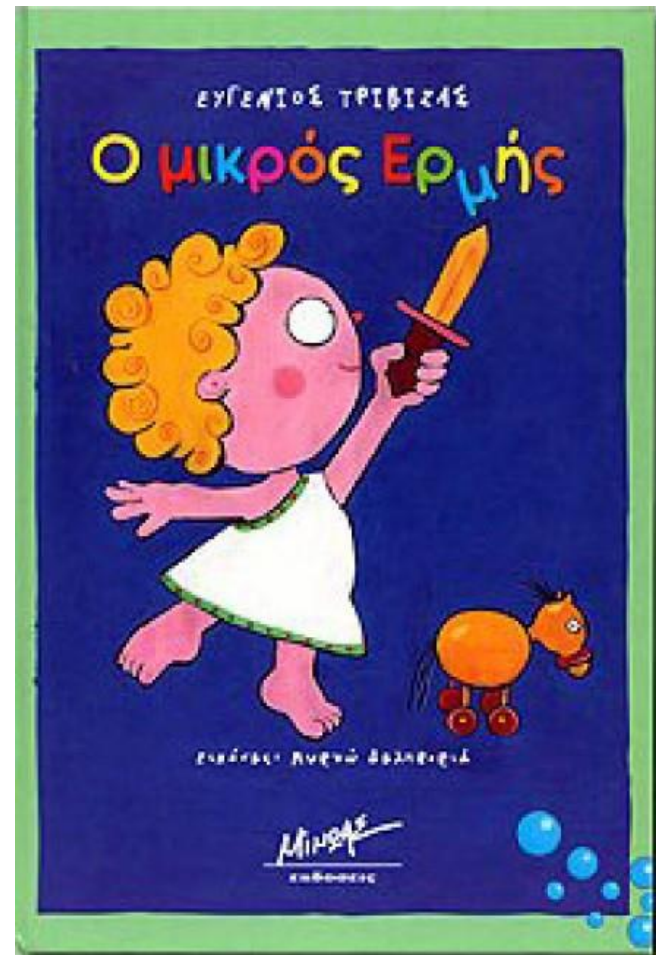
«Ντεντέκτιβ του ΜΗ» (3/3)

Οι φωτογραφίες τυπώνονται στο σχολείο. Τα παιδιά θα συζητήσουν και θα αποκαλύψουν τι λέει η επίμαχη λέξη. Θα λάβουν υπόψην τους ενδείξεις τόπου, αλλά και τα ίδια τα γράμματα.

«Ο κόσμος είναι γεμάτος ΜΗ» (1/2)

Τα παιδιά διαβάζουν το βιβλίο του Ευγένιου Τριβιζά «Ο Μικρός Ερμής». Ανακαλύπτουν τα ΜΗ σε κείμενο και εικονογράφηση.

[2]

«Ο κόσμος είναι γεμάτος ΜΗ» (2/2)

Αλλά τι τα θες, το σήμερα
όπως και το χθες!
Χωρίς να δώσει αφορμή,
πάλι δε γλίτωσε απ' τα μη!
Κρέμασαν γύρω του
επιγραφές πολύ απαγορευτικές!

[3]

Μην τον πιάνετε!
Μην τον πειράζετε!
Μην τον αγγίζετε!

[4]

«Υπάρχουν και άλλοι τρόποι να πεις ΜΗ» (1/2)

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στο Καστέλο, η νηπιαγωγός διαβάζει τις επιγραφές στα παιδιά και εκείνα συγκεντρώνουν όσες δηλώνουν απαγόρευση.

«Υπάρχουν και άλλοι τρόποι να πεις ΜΗ» (2/2)

Αργότερα στο σχολείο τις παρατηρούν και τις κατατάσσουν σε τρεις κατηγορίες: α) ΜΗ, β) ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ, γ) Κόκκινος κύκλος με διαγραφή.

Στη συνέχεια τα παιδιά φτιάχνουν τα δικά τους απαγορεύεται.

«Πού είναι τα εκδοτήρια;» (1/2)

Πριν την επίσκεψη δίνεται στα παιδιά μια κάρτα με τη λέξη ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ. Τη διαβάζουν με τη βοήθεια της νηπιαγωγού και την παίρνουν μαζί τους. Με αυτήν θα ανακαλύψουν τα εκδοτήρια.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

«Πού είναι τα εκδοτήρια;» (2/2)

Απέξω από το Καστέλο κοιτούν τις διάφορες επιγραφές για να δουν πού αναγράφεται η επίμαχη λέξη. Ο πρώτος που θα την ανακαλύψει θα είναι και ο πρώτος στη γραμμή που θα σχηματίσουν τα παιδιά για να εισέλθουν στο Καστέλο

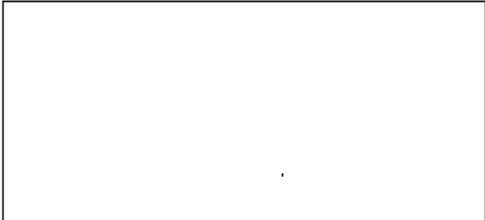
«Φτιάξε το δικό σου» (1/2)

Τα παιδιά παρατηρούν
το εισιτήριο εισόδου
στο Καστέλο.
Διαβάζουν και
σχολιάζουν.

«Φτιάξε το δικό σου» (2/2)

Στη συνέχεια τους δίνεται το προσχέδιο ενός εισιτηρίου για να φιλοτεχνήσουν τα ίδια το δικό τους εισιτήριο, γράφοντας και ζωγραφίζοντας.

ΡΟΔΟΣ	ΡΟΔΟΣ
ΕΥΡΩ	
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ	ΕΥΡΩ

Βόλτα στον Δρόμο των Ιπποτών

- Τα παιδιά μαθαίνουν την έννοια του οικόσημου.

ΠΩΣ;

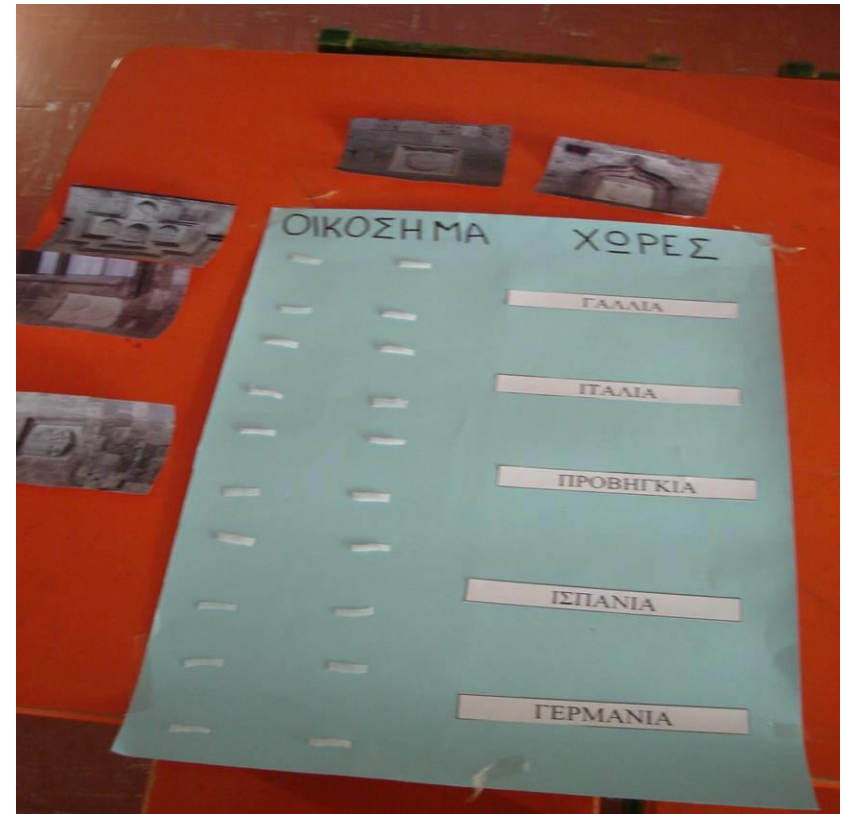
«Ανακάλυψε το δικό σου» (1/5)

Τα παιδιά μιλούν για τα οικόσημα και η νηπιαγωγός τα ενημερώνει ότι στην Οδό των Ιπποτών βρίσκονται πέντε από πέντε διαφορετικές περιοχές.

«Ανακάλυψε το δικό σου» (2/5)

Συγχρόνως τους δείχνει έναν πίνακα, όπου είναι γραμμένες οι χώρες, υπάρχουν τα οικόσημα, μόνο που δεν έχουν αντιστοιχηθεί.

«Ανακάλυψε το δικό σου» (3/5)

Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίζονται σε πέντε ομάδες και βγαίνουν στο δρόμο των Ιπποτών. Κάθε ομάδα προσπαθεί να ανακαλύψει ένα οικόσημο.

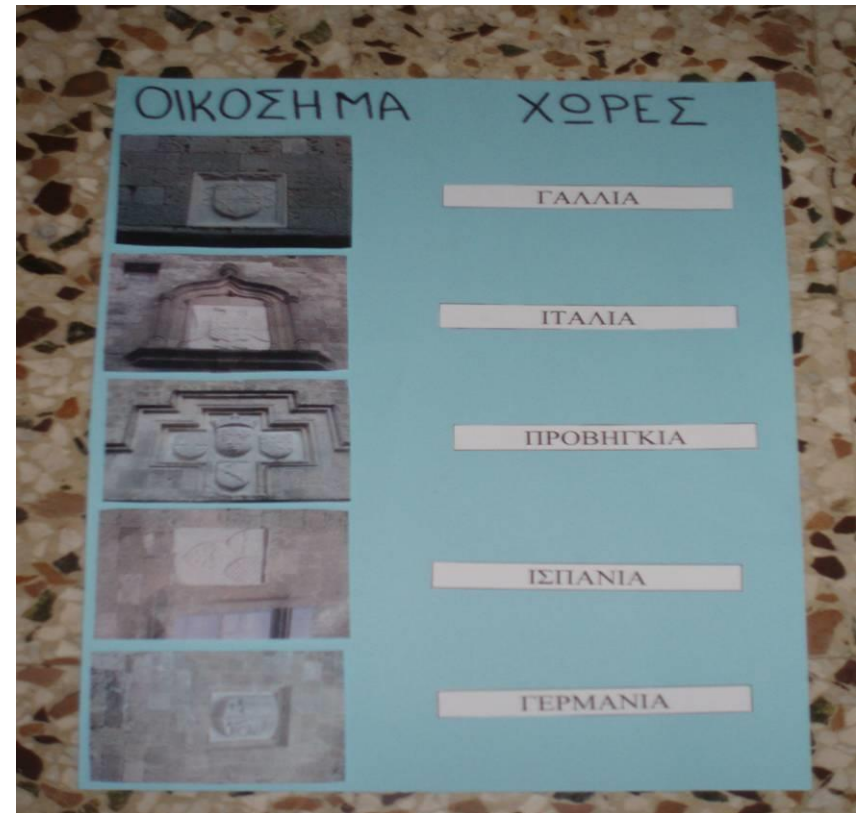
«Ανακάλυψε το δικό σου» (4/5)

Όταν το βρει, η νηπιαγωγός τους λέει ποιας περιοχής είναι και τους δίνει μια ταινία με το όνομά της.

«Ανακάλυψε το δικό σου» (5/5)

Όταν γυρίσουν στο σχολείο, εκπρόσωποι από τις πέντε ομάδες συμπληρώνουν τον πίνακα, αντιστοιχίζοντας, και με τη βοήθεια της σχετικής κάρτας, το όνομα της χώρας με το οικόσημό της. Ο πίνακας είναι πλέον έτοιμος για να στολίσει την τάξη.

Επίσκεψη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη

- Τα παιδιά μαθαίνουν το Ωράριο

ΠΩΣ;

«Τι διαβάζεις;» (1/2)

Κατά την επίσκεψή τους στη Βιβλιοθήκη, η νηπιαγωγός φωτοτυπεί το Ωράριο της Βιβλιοθήκης. Όταν επιστρέψουν στο σχολείο, δίνει σε κάθε ομάδα ένα αντίτυπο και τους ζητά να σημειώσουν με χρωματιστό μαρκαδόρο τις λέξεις που μπορούν να διαβάσουν. Τους υπενθυμίζει ότι πολλές θα τις βρουν στην αίθουσά τους.

«Τι διαβάζεις;» (2/2)

Μια ευχάριστη έκπληξη περιμένει τα παιδιά αφού διαβάζουν:

- Τις μέρες, μια και τις βλέπουν στο ημερολόγιο της τάξης.
- Τη λέξη ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ από την ταμπέλα πάνω από τη βιβλιοθήκη της τάξης.
- Το ΚΛΕΙΣΤΑ από την ταμπέλα του μπακάλικου της τάξης.

«Μάθε να το διαβάζεις»

Η νηπιαγωγός, πριν την επίσκεψη, δίνει στα παιδιά μια φωτοτυπία με το ΩΡΑΡΙΟ της Βιβλιοθήκης. Το συζητούν και μαθαίνουν να το 'διαβάζουν'. Μετά την επίσκεψη διαπιστώνουν ότι η λέξη ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ πήρε τους περισσότερους ήλιους.

«Ωράριο σχολικής βιβλιοθήκης» (1/2)

Αφού τα παιδιά
συνειδητοποιήσουν την
έννοια του Ωραρίου
δημιουργούν ένα που να
αφορά τη Σχολική
Βιβλιοθήκη της Τάξης
τους.

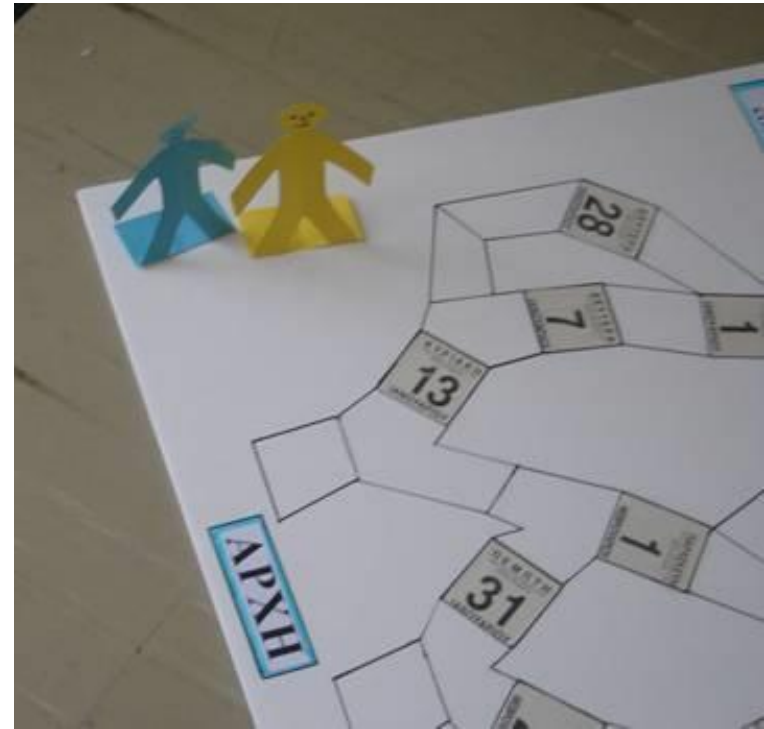
«Ωράριο σχολικής βιβλιοθήκης» (2/2)

Για τις άλλες γωνιές, π.χ. δραματοποίησης, δημιουργούν Ωράρια με αποσπώμενα τα ΑΝΟΙΚΤΑ-ΚΛΕΙΣΤΑ, ούτως ώστε να αλλάζουν ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης.

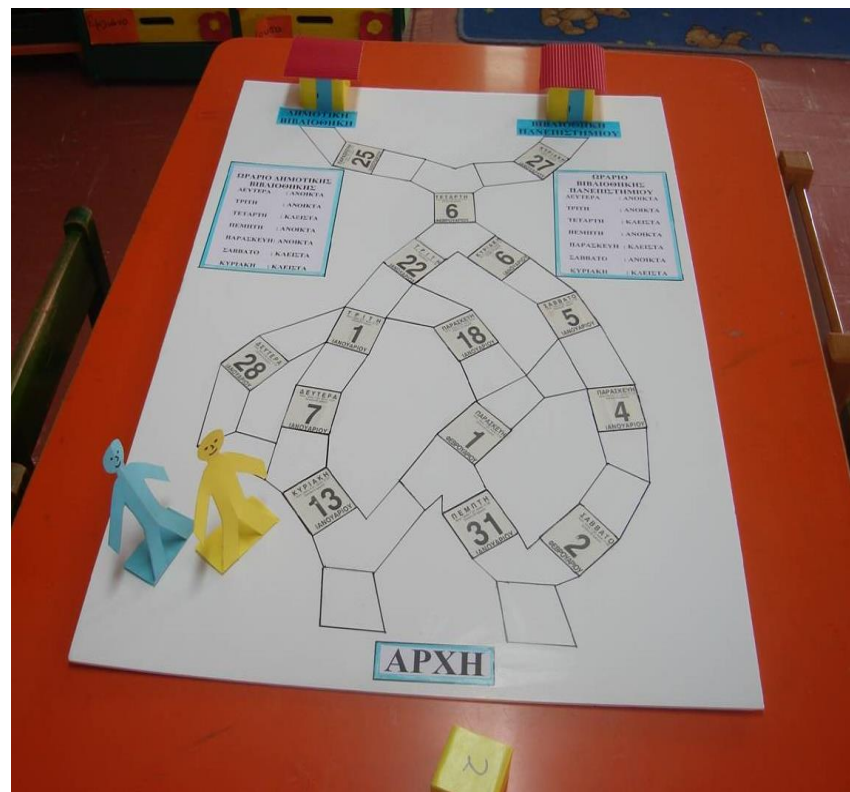
«Δανειστική βιβλιοθήκη» (1/3)

Αυτό το επιτραπέζιο παίζεται από δύο παίκτες με ισάριθμα πιόνια, που καλούνται να καλύψουν την απόσταση από την ΑΡΧΗ μέχρι το τέρμα: δύο διαφορετικές βιβλιοθήκες.

«Δανειστική βιβλιοθήκη» (2/3)

Με τη βοήθεια ενός ζαριού, που καλό είναι να έχει ενδείξεις μέχρι το 2, βαδίζουν πάνω σε ένα δρόμο από κουτάκια καλυμμένα με χαρτάκια ημερολογίου. Αν συναντήσουν λευκό κουτί χάνουν τη σειρά τους και παραμένουν στη θέση τους.

«Δανειστική βιβλιοθήκη» (3/3)

Αν συναντήσουν κάποια ημερομηνία διαβάζουν την ημέρα. Μετά συμβουλεύονται το ΩΡΑΡΙΟ της Βιβλιοθήκης, που αντιστοιχεί στο τέρμα της διαδρομής τους. Αν εκείνη τη μέρα είναι ΑΝΟΙΧΤΑ έχουν δικαίωμα να ξαναρίξουν. Νικητής είναι αυτός που θα τερματίσει πρώτος.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αγγελική Γιαννικοπούλου, 2015. Αγγελική Γιαννικοπούλου. «Διδακτική της Λογοτεχνίας στην Προσχολική Εκπαίδευση. Εισαγωγή στον Γραμματισμό. Αναγνωστικοί Περίπατοι στη Ρόδο». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ECD100/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από τη χρήση του έργου, για τον διανομέα του έργου και αδειοδόχο.
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο.
- που δεν προσπορίζει στον διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο.

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς,
- το Σημείωμα Αδειοδότησης,
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων,
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει),

μαζί με τους συνοδευτικούς υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνα 1: «[Η είσοδος του Αρχαιολογικού Μουσείου Ρόδου](#)», Copyright Υπουργείο Πολιτισμού. Ιστότοπος ΥΠ.ΠΟ.

Εικόνα 2, 3, 4: Εξώφυλλο και σελίδες του βιβλίου «[Ο μικρός Ερμής](#)» / Ευγένιος Τριβιζάς · εικονογράφηση Μυρτώ Δεληβοριά. - 2η έκδ. - Αθήνα : Μίνωας, 2001. Biblionet.

